

Я досліджую світ
4 клас

Сьогодні
20.10.2022

Урок
№023

Які паливні корисні копалини є на території України

Любі діти, добрий день!
Зичу праці і старання!
А ще, друзі, всім бажаю
Справдити всі сподівання!

Сьогодні
20.10.2022

LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

На які групи поділяють корисні копалини?

Які корисні копалини належать до паливних?

Чим вони відрізняються від інших корисних копалин?

Сьогодні
20.10.2022

Робота з підручником

ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!

+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!

?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!

-

Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ

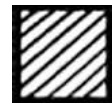
Паливні корисні копалини

Кам'яне
вугілля

Буре
вугілля

Нафта

Торф

Природний
газ

Пригадайте, як добувають торф.

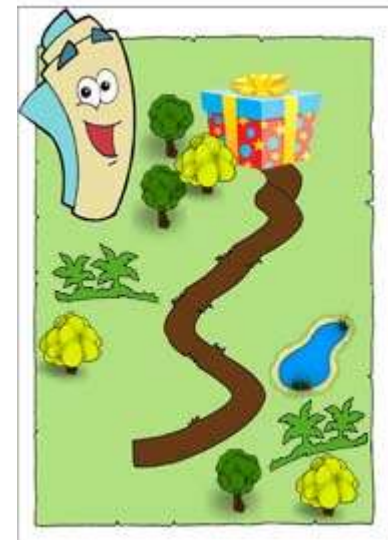
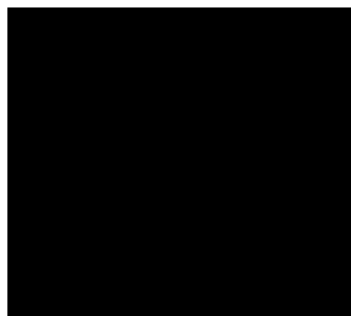
Пригадайте, як сьогодні використовують торф.

Використовують торф як паливо, будівельний матеріал, сировину для хімічної промисловості, добриво. Основними видами використання торфу є отримання з нього торф'яного палива й хімічних продуктів, а також застосування в сільському господарстві.

Яким умовним знаком на фізичній карті
позначають поклади кам'яного вугілля?
Знайдіть на фізичній карті України райони
його видобутку.

Припустіть, з якою метою природному газу
штучно надають запаху.

Сьогодні
20.10.2022

Робота з підручником

ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!

+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!

?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!

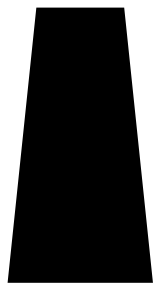

-

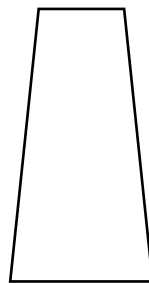
Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ

Знайдіть на карті умовні знаки, якими позначають нафту та газ. Намалюйте їх у зошиті.

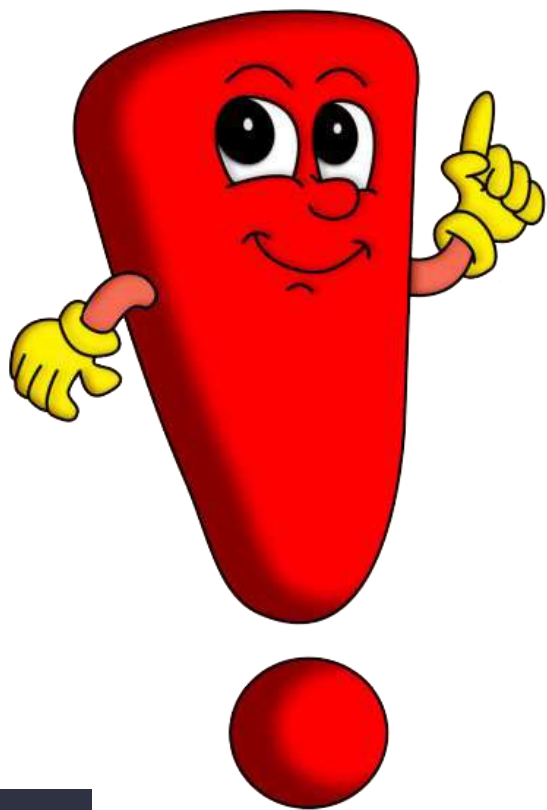

нафта

природний
газ

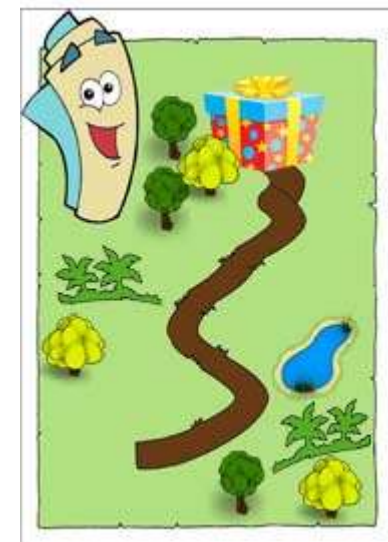
Газ, яким користуються в побуті, є
горючою речовиною і порушення
правил користування ним може
призвести до пожежі.

Чи доводилося вам самотійно розігрівати або готувати їжу на газовій плиті? Яких правил ви дотримувалися, щоб уникнути небезпеки? Як потрібно діяти, якщо почули запах газу? З кожної пари малюнки на с. 78-79 оберіть правильний варіант.

Намалюйте в зошиті умовні знаки, якими позначають на карті будівельні корисні копалини. Які з них добувають у вашій місцевості?

Сьогодні
20.10.2022

Робота в зошитах

Завдання 1

Наведи приклади паливних корисних копалин. Заповни таблицю:

№ з/п	Паливні корисні копалини	Як використовують
1	Природний газ	пальне, хімічна промисловість
2	Нафта	виробництво рідкого палива, медицина, косметологія
3	Торф	паливо, буд. матеріал, хімічна промисловість, добриво
4	Кам'яне вугілля	пальне, виробництво коксу та напівкоксу
5	Буре вугілля	побутове паливо

**Сьогодні
20.10.2022**

Робота в зошитах

Завдання 2

Порівняй властивості паливних корисних копалин, які є у шкільній колекції. Заповни таблицю:

Основні ознаки копалини \ Копалина	Торф	Кам'яне вугілля	Нафта	Буре вугілля
Тверда, рідка, газоподібна	тверда	тверда	рідка	тверда
Колір	чорного, сірого або коричнево-бурого кольору	чорного, іноді сіро-чорного кольору	червоно-коричнева, жовто-зелена і чорна, іноді зустрічається безбарвна нафта	від світло-бурого до чорного
Блиск	+	+	+	+

Завдання 4

Нанеси на контурну карту України умовні позначення паливних корисних копалин, укажи місце їх видобутку.

Сьогодні
20.10.2022

Робота в зошитах

Завдання 5

Використовуючи додаткові джерела інформації, збери і запиши відомості про каоліни.

Назва, умовний знак	Каолін (біла глина)
Властивості (Тверда, рідка, газоподібна)	тверда
Де добувають	На території України є у Вінницькій, Житомирській, Кіровоградській, Дніпропетровській, Запорізькій, Сумській, Черкаській та Донецькій областях.
Як використовують	паперова продукція, керамічна (порцеляна, фаянс), електротехнічна (ізолятори), вогнетривка, миловарна, парфумерна продукція, виробництво олівців і фарб.
Додаткова інформація	Відомий центр видобутку каоліну — місто Дзіньдечжень в Китаї, що є відомим центром виробництва порцеляни з сивої давнини.

Сьогодні
20.10.2022

Робота в зошитах

Завдання 6

Упізнай корисну копалину.

З неї виплавляють сталь. залізна руда

Цю корисну копалину добувають в болотах. торф

За її допомогою готують страви. кам'яна сіль

З нею граються діти. крейда

Її добувають в шахті. кам'яне вугілля

З неї виготовляють цеглу. глина

Використовують для виготовлення пам'ятників. граніт

Сьогодні
20.10.2022

Перевіряємо себе

1. Поясніть, чому корисні копалини називаються паливними, рудними, нерудними (будівельними).

2. Що об'єднує бензин, газ, дизельне паливо?

3. Яке природне паливо і як використовує ваша сім'я?

4. Порахуйте, скільки крейди використовує ваш клас за рік, якщо в день ви витрачаєте шматок масою 10 г.

5. Використовуючи фізичну карту України, з'ясуйте, яким знаком позначають родовища торфу. Поясніть, чому він має таку форму.

6. Чи може те, про що ви дізналися впродовж вивчення цієї теми, знадобитися вам у житті?

...кам'яне вугілля утворилося з решток давніх рослин, що зростали у вологому тепломому кліматі багато мільйонів років тому. Коли ці рослини гинули, то потрапляли в заболочені води. Бактерії перетворювали деревину на чорну масу. Із часом товстий шар землі та піску своєю вагою майже повністю витіснив із чорної пастоподібної рослинної речовини всю рідину, і вона стала тверднути, перетворюючись на кам'яне вугілля.

Сьогодні
20.10.2022

Рефлексія «В кінотеатрі»

Ця частину «**фільму**» мені не сподобалась ...

Сьогодні
20.10.2022

Домашнє завдання

Повторити тему на ст. 76-80,
зошит ст. 38 – 40.